

## Sosionomi (AMK) –koulutus / OPSin alkuteksti.

### Koulutuksen kuvaus

Tutkintonimike on sosionomi (AMK).

Sosionomi (AMK) -tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä. Tutkinnon keskimääräinen suoritus aika on noin 3 -3,5 vuotta henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaan.

### Koulutuksen tavoite:

Turun ammattikorkeakoulun sosionomitutkinnon osaamistavoitteet perustuvat valtakunnalliseen sosiaalialan koulutuksen kompetenssianalyysiin ja Turun ammattikorkeakoulun innovaatiokompetensseihin. Turun ammattikorkeakoulun innovaatiokompetenssit löytyvät osoitteesta <http://messi/opiskelu/17/17.3/Sivut/etusivu.aspx>.

Näitä kuvauksia yhdistämällä on päädytty seuraaviin osaamistavoitteisiin:

1. Sosiaalialan eettinen osaaminen.
2. Asiakastyön osaaminen
3. Ammatillinen vuorovaikutus, ohjaaminen, verkosto-osaaminen ja tiimityö.
4. Palvelujärjestelmäosaaminen
5. Kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen
6. Tutkimuksellinen kehittämisosaaminen ja innovatiivisuus
7. Johtamisosaaminen ja yrittäjyysosaaminen
8. Kansainvälisyysosaaminen ja monikulttuurisuusosaaminen .

(Tarkentava kompetenssityö on menossa ja jos se valmistuu ajoissa täydennämme näitä)

### Koulutuksen rakenne ja sisältö:

Opinnot järjestetään moduuleina, jotka jakautuvat pääosin viiden opintopisteen laajuisiin opintojaksoihin. Opiskelutapoja on monenlaisia, mm. suuryhmissä ja pienryhmissä opiskelu, ryhmissä tai yksilötyönä, tehtävät harjoitukset, ohjauskeskustelut, verkossa opiskelu, kirjallisuuteen ja muuhun materiaaliin perehtyminen, yksilö- ja ryhmämuotoinen harjoittelu työpaikoilla ja monimuotoinen projektio opiskelu esimerkiksi TKI-hankeissa.

Opiskelu alkaa ydinosaamisen opinnoilla, joissa korostuvat sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen ammatillinen ydinosaaminen sekä vuorovaikutuksen, oppimisen, tiedonhankinnan ja kehittämisen taidot.

Laajenevan osaamisen opinnot sisältävät sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen keskeisen tieto- ja taitoperustan. Loppuvaiheen opintoihin sisältyy opintoja jotka laajentavat osaamisaluetta valitulla tavalla, niihin liittyvää harjoittelua sekä opinnäytetyö. Tutkinto sisältää myös vapaasti valittavia opintoja.

Opintojen aikana perehdytään julkisen sektorin, yritysten ja järjestöjen tuottamiin hyvinvointi- ja varhaiskasvatuspalveluihin, asiakasryhmien elämäntilanteisiin ja avun tarpeisiin, sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen ammatilliseen työhön, vapaaehtoistyön ja osallisuuden edistämisen keinoihin, esimiestyöhön, yrittäjyyteen, kehittämistyöhön ja projektityöhön.

Sosionomin tekee usein työtä sosiaali- ja hyvinvointipalveluissa (esim. sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaalialan ammattihenkilön tehtävät, ohjaustehtävät, esimiestehtävät, palveluohjaus) sekä opetus- ja kasvatustieteen tehtävissä (mm. varhaiskasvattajan, ohjaajan ja koulukuraattorin tehtävät). Sosionomi on sosiaalialan ammattihenkilö ja asiantuntija moniammatillisissa työyhteisöissä.

Osa opiskelijoista suuntautuu varhaiskasvatukseen ja kun kaikki varhaiskasvatuksen opinnot (85 op) opinnot on suoritettu hyväksytysti, voi opiskelija saada todistukseensa merkinnän lastentarhanopettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuudesta (uusi lainsäädäntövalmistelu kesken).

Opintojen aikana perehdytään myös järjestöjen ja yritysten tuottamiin palveluihin, yhteisölliseen ja monikulttuuriseen työhön, sosiaaliseen kuntoutukseen, aikuistyöhön, lastensuojeluun, sosiaaliseen tukeen, syrjäytymisen ja haavoittuvuuden problematiikkaan sekä johtamisen ja yrittäjyyden lähtökohtiin.

### **Osaamispolut:**

Laajentavassa osaamisessa syvennyttään ammatillista asiantuntemusta edellyttävään tehtäväkokonaisuuteen ja sen kehittämiseen (30 op). Osaamispolkuja ovat **varhaiskasvatustyö, lastensuojelutyö, sosionomi aikuistyössä ja toiminnalliset menetelmät**, jonka sisällä voi erikoistua vielä nuorten kanssa tehtävään työhön. Opinnäytetyö 20 op ja viimeinen harjoittelu 15 op tukevat valittua osaamispolkua.

**Sosionomin aikuistyössä (30 op)** autetaan ihmisiä osallisuuteen ja hyvinvointiin ja samalla ehkäistään syrjäytymisen uhkaa. Asiakasryhmiä ovat mm. mielenterveys päihdekuntoutujat, ikääntyvät, rikosseuraamuksen asiakkaat, kototuvat asiakkaat, vammaistyön asiakkaat, vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevat ja muut haavoittuvassa asemassa olevat.

**Lastensuojelutyössä (30 op)** opiskelija oppii taitoja työskennellä systemaattisella työotteella lapsen ja perheen arjessa sekä osana moniammatillista työntekijä verkostoa. Opiskelija luo ammatti-identiteetin, joka perustuu asiakaslähtöisyyteen, asiakkaan näkemiseen oman elämänsä, tarpeidensa ja kykyjensä asiantuntijana. Opiskelija saa valmiuksia olla vuorovaikutuksessa lasten ja perheiden kanssa ja käyttää osallisuutta sekä toimijuutta vahvistavia asiakastyön menetelmiä ja –välineitä, sekä tietää mille pohjalle nämä menetelmät ja välineet pohjautuvat. Ensimmäisessä moduulissa opiskelija muodostaa näkemyksen sosionomin roolista ennaltaehkäisevässä lastensuojelutyössä. Toisessa moduulissa opiskelija saa valmiuksia kohdata ja auttaa vaikeassa elämäntilanteessa olevia lapsia ja perheitä.

**Toiminnallisissa menetelmissä (30 op)** opiskellaan toiminnallisia ja terapeuttisia menetelmiä monenlaisissa toimintaympäristöissä eri ikäisten asiakkaiden kanssa yksilötyössä ja ryhmien ohjaamisessa. Ensimmäisessä moduulissa keskitytään toiminnallisiin ja terapeuttisiin menetelmiin. Toinen moduuli keskittyy työskentelyyn nuorten kanssa, esimerkiksi koulukuraattorin työssä oppilashuollossa ja opiskelijahuollossa.

**Varhaiskasvatustyön valinnaiset opinnot (30 op)** antavat opiskelijalle valmiudet toimia varhaiskasvatuksen kasvatustieteellisen opetus- ja ohjaustehtävissä. Hän saa valmiuksia työskentelyyn erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja perheiden kanssa.

Opiskelija hallitsee varhaiskasvatuksen palvelujärjestelmän ja ymmärtää varhaiskasvatuksen merkityksen osana lapsen kasvuympäristöä. Hän tuntee varhaiskasvatussuunnitelman keskeiset käsitteet ja periaatteet. Opiskelija osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida

pedagogisesti kehittävää ja tavoitteellista toimintaa lapselle ja lapsiryhmälle. Hän ymmärtää leikin merkityksen ja osaa tukea sitä monipuolisesti.

Opiskelija tunnistaa lapsen kasvuympäristön kokonaisuuden merkityksen. Hän ymmärtää ja tukee lasta yhteistyössä huoltajien kanssa. Hän oppii työskentelemään varhaisen tuen periaatteiden mukaisesti. Hän ymmärtää lapsuuden ainutkertaisuuden ja hänen ammatillista toimintaansa ohjaavat lapsilähtöisyys ja lapsen osallisuus. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi pedagogisia työ- ja toimintatapoja.

Jokainen opiskelija syventää edellisen 30 op lisäksi osaamistaan vielä valitsemalla **15 op:n laajuisen toisen ammatillisen osaamisalueen**. Valittavissa olevia ammatillisesti suuntautuvia 15 op:n laajuisia moduuleja ovat *Aikuistyön perusteet*, *Varhaiskasvatuksen perusteet*, *Ennaltaehkäisevä lastensuojelutyö*, *Lapsi ja perhekohtainen lastensuojelutyö*, *Toiminnallinen asiakastyö ja Nuorten kanssa tehtävä työ*.

Tämän lisäksi opintoihin kuuluu vielä 15 op:n laajuiset opinnot oman valinnan mukaan (vapaasti valittavat opinnot) ja tässä kohtaa osaamista ja valittavia moduuleita voi löytyä myös muiden tutkintojen sisältä.

### **Erikoisalut ja pätevyyydet:**

Kaikki Sosionomi (AMK) -tutkinnon suorittaneet henkilöt voivat hakea Valviralta oikeutta harjoittaa **sosionomin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä**. Sosionomi joka on saanut Valviralta laillistuksen voi toimia sosiaalialalla asiakastyössä ja yksikön vastuuhenkilönä.

Varhaiskasvatustyön opintojen (85 op) hyväksytty suorittaminen mahdollistaa **lastentarhanopettajan / varhaiskasvatuksen sosionomin** kelpoisuutta kuvaavan merkinnän todistukseen. Varhaiskasvatuksen opinnot sisältävät seuraavat opintojaksot / moduulit:

Kasvatustyö ja lastensuojelu 5 op, Varhaiskasvatuksen perusteet 15 op, Varhaiskasvatustyön syventävät opinnot 15 op, Ennaltaehkäisevä lastensuojelutyö 15 op, Varhaiskasvatuksesta tehty opinnäytetyö 20 op ja Varhaiskasvatuksen syventävä harjoittelu 15 op.

### **Palautejärjestelmä:**

Sosionomikoulutuksessa noudatetaan Turun ammattikorkeakoulun palautejärjestelmää joka on kokonaisuudessaan kuvattu Messissä.

Palautejärjestelmään kuuluvat myös opintojaksokohtaiset palautteet, ryhmäkeskustelut opintojakson suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin yhteydessä, lukuvuoden lopussa tehtävä ryhmäkohtainen arviointi, opintojen lopussa käytävä arviointikeskustelu ja kysely saavutetusta osaamisesta sekä muut vapaamuotoisemmat keskustelut ja kannanotot (mm. OPS, opintojärjestelyt, kehittämisajatuksia).

### **Uramahdollisuudet:**

Koulutus antaa laaja-alaiset valmiudet työskennellä sosiaalialan ammattihenkilönä sosiaalialalla, varhaiskasvatuksessa ja laajemminkin hyvinvointipalveluissa erilaisissa ohjaus-, kasvatus-, suunnittelu- ja kehittämistehtävissä. Tutkinnon suorittaneella on perusvalmiudet esimiestyöhön ja yrittäjänä toimimiseen.

### **Jatko-opintomahdollisuudet:**

Sosionomi (AMK) antaa hyvät valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja opintojen jatkamiseen esimerkiksi ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa tai yliopistossa.

### **Aktivoivat oppimis- ja opetusmenetelmät:**

Opintojen aikana opiskelijat haastetaan omaksumaan omat ammatilliset tapansa työskennellä sekä etsimään, oppimaan ja luomaan omaa työelämässä tarvittavaa teoreettista ja käytännöllistä osaamista.

Tarkoituksena on oppia sanoittamaan, näkemään, arvioimaan ja refleктоimaan omaa ja työyhteisön käsityksiä ja tekemistä sekä myös arviomaan kriittisesti nykyisiä toimintakäytäntöjä ja kehittämään niitä eteenpäin.

Näihin tavoitteisiin tähdäten suunnitellaan opintoihin liittyvät oppimistehtävät ja järjestetään opiskelutilanteet.

Käytössä olevia opiskelijoiden aktivointi-, oppimis- ja opetusmenetelmiä on lukuisia, esimerkkeinä PBL, Learnin Cafe, oivallus tapahtuu dialogissa, keskustelut, mentorointi, tekemällä ja harjoittelemalla oppiminen ja tarkoituksena on ajattelua jakamalla ja sanoittamalla ymmärtää entistä paremmin mistä tässä oikein on kysymys. Arviointi on osa oppimista. Myös uudistuva opettajuus tarkoittaa jatkuvaa oman ja työyhteisön toiminnan uudelleen tarkastelua.

Oppimisen ajatellaan kumuloituvan. Ydinosaaminen kuvaa tarkasteltavaa työkenttää sekä oppimisen tavoitteita ja mahdollisuuksia. Laajeneva osaaminen, osaamispolut ja HOPS suuntaavat ja syventävät osaamisalueita ja osaamista.

Oppimistehtävät ovat erilaisia. Joskus painottuu yksilöllinen oppiminen, toisinaan taas yhteisöllinen ja verkostoissa tapahtuva oppiminen. Oman ohjausorientaation kehittäminen edellyttää oman toiminnan reflektiota ja ammatillisuuden arviointia myös käytännönläheisissä tilanteissa ja todellisissa asiakastilanteissa. Vertaisoppiminen on myös tässä oivallinen apu.

Kaikissa ryhmissä on mahdollisuus tehdä osa opinnoista verkon välityksellä. Lisäksi osa opiskelijaryhmistä valitaan ryhmiin, joissa kaikki opinnot tehdään verkon välityksellä. Myös verkkoryhmissä korostuvat ohjaus, tiimioppiminen, vertaisoppiminen sekä aidot työelämätilanteet ja asiakkaat. Tämä edellyttää toimivia tietokonesovellutuksia, interaktiiviset menetelmiä sekä menetelmien monipuolisuutta myös verkkoryhmien oppimisessa.

### **Innovaatiopedagogiikan toteutuminen koulutuksessa:**

Kannustamme ja ohjaamme opiskelijoita tarkastelemaan kriittisesti sosiaalialan työtä. Oppimisympäristöt ovat monipuolisia, muuttuvia ja kehittyviä. Opiskelijat tuottavat uusia toimintatapoja ja työvälineitä mm. projektityöskentelyssä ja opinnäytetöissä. Verkostoitumista työelämään edistetään oppimistehtävien ja projektiharjoittelujen kautta (aidot toimeksiannot tutkimus- ja kehittämisryhmien ja alueellisten työpaikkojen kanssa). Toimeksiannoissa toteutuu pääsääntöisesti myös kansainvälinen ja yrittäjämäinen toiminta.

Esimerkkejä innovaatiopedagogiikan sovelluksista sosionomikoulutuksessa löytyy mm. TKI-hanketoteutuksien yhteydestä sekä projektiharjoittelujen toteutuksista. Lähes kaikki opettajat ovat mukana työelämää kehittämissä projekteissa yhdessä kansallisten ja kansainvälisten kumppanien kanssa ja näiden

hankkeiden toteutusten yhteydessä myös opiskelijat ovat oppimassa työelämän kehittämistä yhdessä opettajien kanssa. Hankekissa ja projekteissa kehitetään mm. aktivoivia ja toiminnallisia menetelmiä, ohjaustaitoja, asiakkaan kohtaamista, motivoivia keskustelumalleja, monenlaisia työyhteisöjen ja työelämän käytäntöjä ja asenteellisia valmiuksia kohdata erilaisuutta ja monikulttuurisuutta.

### **Monialaisuus:**

Monialaisuus on tärkeä lähestymistapa sosionomiopinnoissa. Tähän ohjaavat muuttuva toimintaympäristö (Uusi SoTe-malli, monikulttuurisuus, elämäntapojen erilaistuminen, polarisaation monitahoinen uhka), strategiset painopisteet (esim. ”Taide osana hyvää elämää”) ja sosionomin tavoiteltavat kompetenssit.

Kompetensseista painottuvat kyky toimia monialaisissa tiimeissä ja työyhteisöissä. Tärkeää on myös osata toimia monialaisesti tukien ja hyvinvoinnin kulttuuriset ulottuvuudet ymmärtäen.

Työyhteisömme on monitieteinen ja sitä kautta monitieteisyys on vahvasti läsnä sosionomiopinnoissa. Myös opiskelijoilla on usein jo aiemmin hankittu tutkinto hyvinkin erilaisilta aloilta, ja se täydentää monialaista otetta.

Teemme monilaista yhteistyötä Turun ammattikorkeakoulussa kaikkien tulosalueiden kanssa. Monialainen yhteistyö toteutuu mm. opintojaksojen toteutuksissa, projekteissa, harjoitteluissa sekä TKI-toiminnassa.

### **TKI-toiminnan integroituminen opintoihin:**

Sosiaalialan TKI –hankkeet painottuvat tällä hetkellä mm. osallisuuden ja työllisyyden tukemiseen, erityisryhmiin, syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaaliseen kuntoutukseen, maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuusteemoihin (Aktiivinen aikuisuus -tutkimusryhmän hankkeita) sekä perheiden, lasten ja nuorten kanssa tehtäviin hankkeisiin (Lasten ja nuorten osallisuus –tutkimusryhmän hankkeet). Suuri osa hankkeista on monialaisia ja sisältää vastauksia yhteiskunnan ja asiakasryhmien kannalta oleellisiin ja muuttuviin kysymyksiin. Olemme mukana mm. hankkeissa joissa kehitetään monialaisesti sosiaalisia innovaatioita, yrittäjyyttä ja uuden digitaalisen tekniikan käyttöönottoa.

Sosionomikoulutuksessa on vaihtohankkeita, joissa opiskelijat ja opettajat pääsevät tutustumaan yhteistyökumppaneihin Euroopassa ja myös kauempana (esim. Japani lastensuojeluyhteistyö).

Opiskelijat ovat mukana hanketyössä monin eri tavoin, esim. projekteissa, opinnäytetöissä, harjoitteluissa, opiskelija-assistentteina ja muissa opintojaksojen toteutuksissa esim. toteuttamassa itse hankkeen tavoitteita ja toimintoja.

TKI-toiminnan integroituminen opintoihin onnistuu kun mietitään tarkasti opetussuunnitelman joustavuutta, innovaatiopedagogiikan konkreettisia ratkaisuja, oleellisia osaamisen tavoitteita ja työnjakoa, jossa opettaja on mukana sekä opetuksessa että hankekissa.

### **Työelämlähtöisyys**

Olemme tiiviissä työelämäyhteydessä mm. harjoittelujen, projektien ja TKI-hankkeiden kautta.

Keräämme palautetta työelämltä myös OPS-työn yhteydessä osaamispolkujen mukaisissa ryhmissä. Opetussuunnitelmatyötä tehdään joka vuosi. Kun monet oppimistehtävät toteutuvat työelämlssä ja hanketoteutuksina, pääsevät myös opettajat mukaan työelämln aitoihin tilanteisiin.

Olemme mukana myös työelämäkumppaniemme TKI-hankkeissa, joissa kehitetään työelämän käytäntöjä mm. aktiivisuuden ja työllisyyden tukeminen, aikuissosiaalityön työkäytäntöjen kehittäminen, identiteettityö ja kehitysvammatyö.

Suuri osa pitkäaikaisista tärkeistä työelämäkumppaneistamme on Varsinais-Suomesta mutta esimerkiksi verkkototeutuksena toteutuvat opinnot laajentavat työelämäyhteyksiä oleellisesti.

## **Arviointi**

Olemme kehittäneet arvioinnin kriteereitä ja opettajien ohjausta niin, että tavoitteet ovat entistä konkreettisempia ja opiskelijoita ohjataan ja arvioidaan tavoitteiden suuntaisesti.

Arvioinnin lähtökohtana on osaamiskartassa kuvattu osaaminen. Eri osaamisalueiden tavoitteista on johdettu moduulit ja opintojaksot sekä niiden tavoitteet. Opintojaksoissa arvioidaan saavutettua osaamista. Saavutettavan osaamisen tasot kuvataan opintojaksojen toteutussuunnitelmissa.

Arviointi sisältää opiskelijan itsearviointia, vertaisarviointia, työelämästä saatavaa palautetta (esimerkiksi harjoittelun yhteydessä) sekä opettajien suorittamaa arviointia. Itsearviointia ja vertaisarviointia tehdään muun muassa opiskelijan ammatillisen kasvun ohjauksen ja opintojaksojen arvioinnin yhteydessä. Opiskelija saa palautetta osaamisestaan opintosuoritustensa perusteella ja tuutoroinnin yhteydessä ammatillisen kasvun ryhmissä.

Osaamista arvioidaan opintojaksoissa yksilö- ja ryhmämuotoisilla tenteillä ja oppimistehtävillä. Arviointi tapahtuu numeerisesti ja sanallista palautetta antaen. Opiskelijat arvioivat opetusta ja opetusjärjestelyjä opintojaksojen jälkeen sekä lukukausittain palautepäivinä.

## **OPSin joustavuus**

Opetussuunnitelmaa ja opetustarjontaa on kehitetty joustavaksi mm. lisäämällä harjoittelujen toteutustapoja (yksilöharjoittelua, ryhmämuotoista harjoittelua, projektimuotoista harjoittelua), kehittämällä opintojaksojen vaihtoehtoisia toteutuksia ja suunnittelemalla pitkälle etukäteen toteutusten tarjonnan ajankohtia.

Panostamme opiskelijoiden ohjaukseen ja myös se tuo omalta osaltaan joustavuutta opintoihin.

## **Kansainvälisyys:**

Yhteiskuntamme monikulttuuristuminen on sosiaalialan haaste. Sosionomiksi valmistuvat työskentelevät yhä enenevässä määrin erilaisista kulttuuritaustoista tulevien asiakkaiden kanssa. Tästä syystä kulttuurisensitiivisyyden ymmärtäminen, kulttuurierojen tunnistaminen ja kommunikointi muullakin kuin suomen kielellä on tärkeää.

Jokainen opiskelija sisällyttää omaan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa vähintään 30 opintopistettä vieraskielisiä tai monikulttuurisia opintoja osana tutkintoaan. Opiskelijoita kannustetaan opinkelu- tai harjoitteluvaihtoon opintojensa aikana. Vahdon kestosta riippuen opiskelija suorittaa vaihdossa 15-30 op:ta. Vieraskieliset opintojaksot tai harjoittelu monikulttuurisessa harjoitteluympäristössä antaa valmiuksia kansainvälisyyteen opiskelujen aikana. Vieraskieliset ja monikulttuuriset opinnot opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa voivat kostua myös:

- Harjoittelu monikulttuurisessa toimintayksikössä (vieraskieliset päiväkodit, maahanmuuttajayhteisöt tms.) 5-10 op.
- Opintojakso Kulttuurisensitiivinen ja yhteisöllinen työ 5 op.
- Valinnaisten ammattiopintojen englanninkieliset opintojaksot 5-20 op.
- Opintojaksojen englanninkieliset tai kansainvälisissä projekteissa toteutettavat toteutusvaihtoehdot 5-15 op.
- Opintojaksojen vieraskielinen oppimateriaali 5 op. Vapaasti valittavat opinnot, esim. toiminta kv-tuutorina tai vieraskieliset vapaasti valittavat opinnot 5-10 op.
- Muut mahdolliset opinnot.

Opetustarjonta jota vaihtoon tulevat opiskelijat voivat valita sisältää 60 op englanninkielisiä opintoja, jotta Turun ammattikorkeakouluun tuleville vaihto-opiskelijoille voidaan tarjota opintomahdollisuuksia.

### **Yrittäjyys:**

Opintojen alussa opiskelijat ovat ryhmämuotoisessa projektiharjoittelussa (5 op) jossa yrittäjämäinen ja projektimuotoinen opiskelu tulee tutuksi.

Opiskelijat voivat muidenkin harjoittelujen aikana mennä harjoitteluun myös yritykseen.

Sosionomiopinnot sisältävät kaikille pakollisen opintojakson Yrittäjyys hyvinvointipalveluissa 5 op.

Opiskelijoilla on myös mahdollisuus osallistua AMK:n tarjoamiin yrittäjyysopintoihin vapaasti valittavina opintoina.

### **Uudistuva opettajuus:**

Opettajan työote on muuttunut valmentavaksi ja konsultoivaksi. Innovaatiopedagogiikka ja aktivoivat oppimis- ja opetusmenetelmät ovat keskeisessä osassa uudistuvaa opettajuutta. Käytössä olevia opetusmenetelmiä ja -otteita on monenlaisia mm. PBL, tiimioppiminen ja käänteinen oppiminen ("flipped learning") ovat usein mukana opintojaksojen erilaisissa toteutuksissa.

Opettajien työ sisältää paljon TKI-hanketyötä. Hankkeissa ovat mukana myös opiskelijat (projektitoteutukset) ja verkostoissa myös hankkeissa työskentelevät kotimaiset ja ulkomaiset kollegat ja työelämä. Opettajavaihto toteutuu suureksi osaksi hankkeiden kautta. Hankkeilla on myös keskeinen merkitys opettajien täydennyskoulutuksessa.

Verkon välityksellä tapahtuva opiskelu, opettaminen ja ohjaaminen vaativat myös paljon uutta osaamista. Tässäkin edetään pedagogiikka ja osaamistavoitteet edellä, mutta myös tekniikan toimivuus ja oppiminen ovat oleellisia seikkoja onnistuneen opetuksen sujumisessa.

### **Konkreettisia esimerkkejä opiskelijan näkökulmasta:**

- Motivoivien haastattelujen kehittäminen työvoimapalveluille hankeyhteistyössä suurten kaupunkien ja AMKien kanssa.
- Vaihdot Japaniin lastensuojelutyön viitekehityksessä.
- Opiskelijoiden tiimityön kehittäminen Johtajuus ja yrittäjyysopinoissa (flipped learning).

- Kansalaisten aktivointi ja elämänhallinnan tukeminen eri hankkeiden toteutuksissa.
- Raisiossa kehitetty oppimisen malli jossa työntekijät, opiskelijat ja työnohjaaja-opettaja työskentelevät yhdessä mm. perhetyön asiakkaiden kanssa.
- Momu-yhteistyö sosiaalialan, taidealan ja työelämäkumppanien yhteisenä toiminta.
- Maksulliset työelämätoimeksiannot joita opiskelijat toteuttavat projektiharjoitteluna ensin TUKIALUSTOIMINTANA ja nyt uusiutuneen VERSOJA-palvelun kautta.